سرمقاله

دوران پساجنگ؛ زمان تغییر نقشه تجارت خارجی ایران

ادامه از صفحه یک

امارات در سال‌های گذشته یکی از مهم‌ترین مسیرهای تجارت ایران بوده است و بخش قابل توجهی از بازرگانان ایرانی برای واردات، صادرات، نقل‌وانتقال مالی و دسترسی به بازارهای جهانی از ظرفیت‌های این کشور استفاده کرده‌اند. اما بحران اخیر نشان داد که همین مسیر در شرایط خاص می‌تواند دچار محدودیت شود.

مقام‌های رسمی امارات در مردادماه ۱۴۰۵ اعلام کردند که همه فعالیت‌های تجاری، مبادلات بازرگانی و معاملات مالی با ایران تا اطلاع ثانوی متوقف شده است.

این اتفاق را نباید صرفاً یک تصمیم مقطعی دید؛ باید آن را یک هشدار مهم اقتصادی دانست. اگر کشوری می‌تواند در یک مقطع حساس، مسیر تجارت و مبادلات مالی خود با ایران را متوقف کند، منطقی نیست که ایران نیز تجارت خارجی خود را همچنان بر همان مسیر متمرکز نگه دارد. البته این به معنای قطع رابطه با امارات نیست. اتفاقاً تجارت حرفه‌ای اقتضا می‌کند که روابط اقتصادی حفظ شود؛ اما جایگاه امارات باید از شاهراه اصلی بهیکی از چند مسیر تجاری ایران تغییر کند. به بیان ساده، مسئله امروز ایران ضدیت با امارات نیست؛ مسئله، پایان دادن به وابستگی تجاری به امارات است.

تاجر ایرانی باید بتواند کالای خود را از چند بندر وارد کند، پول آن را از چند مسیر قانونی جابه‌جا کند و به چند بازار دسترسی داشته باشد. اگر مسیر امارات بسته شد، تجارت ایران نباید متوقف شود؛ همان‌طور که اگر مسیر ترکیه، عراق، پاکستان، آسیای مرکزی یا هر مسیر دیگری دچار مشکل شد، نباید کل شبکه تجارت خارجی کشور آسیب ببیند.

در واقع، شاید مهم‌ترین درس پساجنگ این باشد که هیچ کشور همسایه‌ای نباید تنها دروازه تجارت خارجی ایران باشد؛ حتی اگر در مقطعی بهترین و کم‌هزینه‌ترین مسیر باشد.

همسایگان؛ مسیرهایی که نباید نادیده گرفته شوند.

در این میان، پاکستان می‌تواند دروازه ایران به بازار جنوب آسیا باشد. بندر چابهار نیز در صورت تکمیل اتصال‌های ریلی و رفع موانع عملیاتی، ظرفیت مهمی برای ارتباط ایران با افغانستان و آسیای مرکزی دارد. بانک جهانی نیز در بررسی مسیرهای منطقه‌ای، از بنادر ایران به‌عنوان گزینه‌ای مورد استفاده بازرگانان آسیای مرکزی یاد کرده، هرچند محدودیت‌های زیرساختی، بانکی و تحریمی را از موانع توسعه این مسیرها دانسته است.

افغانستان نیز فقط یک بازار مصرفی نیست؛ این کشور می‌تواند بخشی از مسیر ارتباطی ایران با آسیای مرکزی باشد. عراق، با توجه به بازار بزرگ خود و موقعیت جغرافیایی، مسیر مهم دیگری است. ترکیه نیز دروازه ایران به اروپا محسوب می‌شود و آمار تجارت کالا نشان می‌دهد که این کشور از بازارهای مهم محصولات ایرانی است.

در شمال نیز کشورهای حوزه دریای خزر می‌توانند در قالب توسعه کریدورهای شمال ـ جنوب و مسیرهای ترکیبی ریلی، جاده‌ای و دریایی، نقش بیشتری پیدا کنند. گزارش‌های بین‌المللی نیز بر شکل‌گیری و گسترش کریدورهای جدید شرق ـ غرب و شمال ـ جنوب در منطقه تأکید دارند.

حتی عراق در حال سرمایه‌گذاری روی توسعه شبکه ریلی و پروژه «جاده توسعه» است؛ طرحی که هدف آن تبدیل عراق به یک مسیر ترانزیتی میان خلیج فارس و ترکیه و اروپا است. این تحولات نشان می‌دهد رقابت برای تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای آغاز شده و ایران نمی‌تواند نسبت به آن بی‌تفاوت باشد.

تبدیل ایران؛ از کشور عبوری به کشور ترانزیتی

یکی از ایده‌های قابل بررسی، تقویت یک یا چند بندر ایرانی به‌عنوان مرکز اصلی واردات، ترانزیت، انبارش و توزیع منطقه‌ای است.

سؤال فقط این نیست که «کالا را از کجا وارد کنیم؟» ؛ سؤال مهم‌تر این است که چرا بخش مهمی از ارزش افزوده تجارت و واسطه‌گری باید خارج از ایران ایجاد شود؟ اگر کالا وارد یک بندر ایرانی شود، در ایران انبار و پردازش شود و سپس از طریق شبکه ریلی و جاده‌ای به کشورهای منطقه برسد، بخشی از درآمدی که امروز نصیب واسطه‌ها و مراکز تجاری خارج از کشور می‌شود، می‌تواند در داخل ایجاد شود. البته تبدیل یک بندر به هاب منطقه‌ای فقط با ساخت اسکله اتفاق نمی‌افتد. بندر باید به راه‌آهن، جاده، انبارهای مدرن، بیمه، خدمات بانکی، مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، گمرک سریع و نظام حقوقی قابل پیش‌بینی متصل باشد. ایران اگر بخواهد هاب تجاری منطقه شود، باید از یک اقتصاد «مقصد و مبدأ» به یک اقتصاد «مقصد، مبدأ و مسیر» تبدیل شود. یعنی درآمد ایران فقط از فروش نفت، محصولات صنعتی یا کالاهای صادراتی به دست نیاید؛ بلکه از حمل‌ونقل، ترانزیت، انبارداری، بسته‌بندی، بیمه، خدمات مالی، تعمیرات، لجستیک و توزیع منطقه‌ای نیز درآمد ایجاد شود. تجربه جنگ به ما نشان داد که امنیت تجارت فقط با داشتن کالا و ارز تأمین نمی‌شود؛ با داشتن مسیرهای متعدد تأمین و فروش نیز تأمین می‌شود.

بنابراین بعد از پایان شرایط فعلی، شاید یکی از مهم‌ترین اصلاحات اقتصادی کشور این باشد که نقشه تجارت خارجی ایران دوباره ترسیم شود؛ امارات همچنان یک شریک مهم باشد، اما نه تنها راه؛ چابهار و بندرعباس و سایر بنادر ایران فعال‌تر شوند؛ مسیر عراق، ترکیه، پاکستان، افغانستان و دریای خزر توسعه پیدا کند و بخش خصوصی بتواند میان چند مسیر و چند شریک انتخاب کند.

در نهایت، هدف نباید حذف امارات از تجارت ایران باشد؛ هدف باید حذف «وابستگی» به هر مسیر واحد باشد. کشوری با موقعیت جغرافیایی ایران، اگر بتواند زیرساخت و سیاست تجاری خود را با این مزیت هماهنگ کند، ظرفیت آن را دارد که نه فقط مصرف‌کننده مسیرهای تجاری دیگران، بلکه یکی از سازندگان و صاحبان شبکه تجارت منطقه باشد.

اظهارات مهم رئیس جمهور درباره آمریکا، تنگه هرمز و مذاکرات بررسی شد

بی اعتمادی به گفت‌وگو با آمریکا

مسعود پزشکیان در گفت‌وگو با شبکه الجزیره با اشاره به تجربه توافق‌های پیشین و اقدامات آمریکا، از کاهش اعتماد تهران به مذاکره با واشنگتن سخن گفت و نقش قطر و پاکستان در انتقال پیام‌ها را تشریح کرد. رئیس‌جمهور همچنین درباره تنگه هرمز، روابط منطقه‌ای، یمن، عربستان و روند اجرای سیاست‌های ایران توضیحاتی ارائه داد.

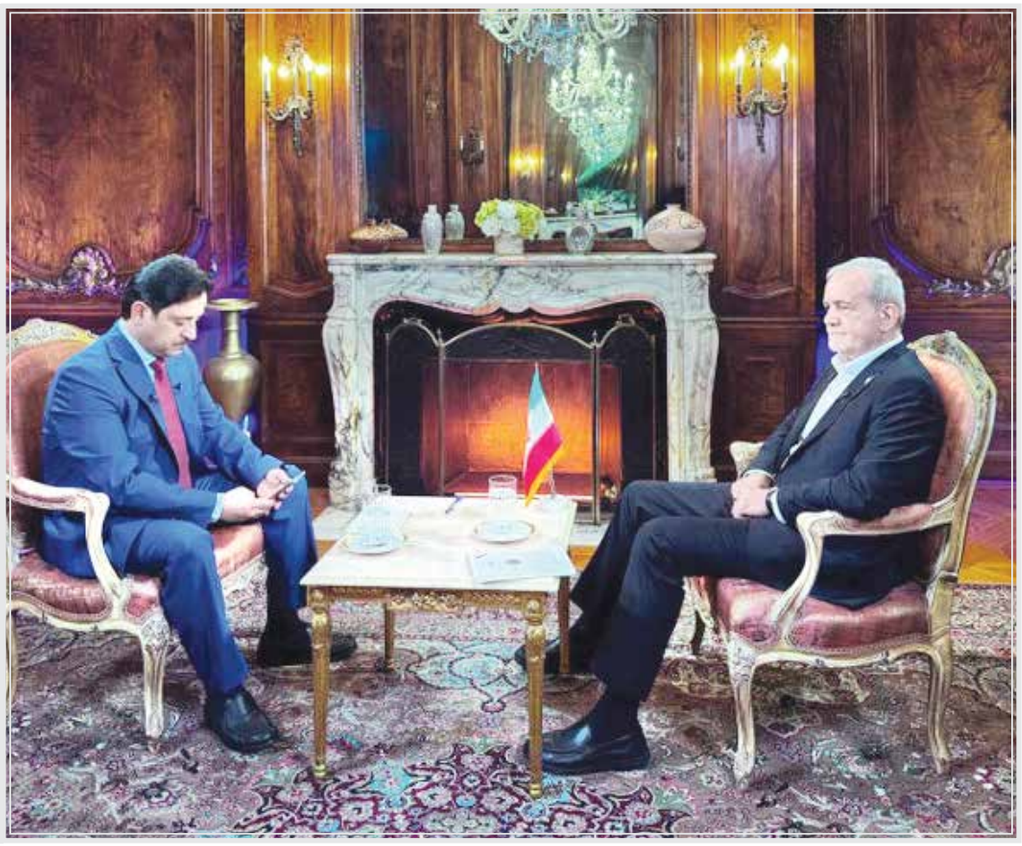

ببینید، درباره تنگه هرمز، ما آغازگر بستن راه نبودیم. این آمریکاست که راه را می‌بندد و این اسرائیل است که منطقه را به آتش می‌کشد. این مسیر از قدیم به ما و عمان مربوط بوده و برای عبور آزاد بوده است

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری، در جریان سفر به نیویورک برای شرکت و سخنرانی در هشتاد و یکمین مجمع عمومی سازمان ملل متحد، در گفت‌وگویی با شبکه الجزیره مواضع ایران درباره جنگ، مذاکرات با آمریکا، تنگه هرمز، تحولات منطقه و روابط تهران با کشورهای عربی را تشریح کرد.

پزشکیان با بیان اینکه ایران در برابر فشار و تهدید تسلیم نخواهد شد، گفت: «ایران ساقط‌شدنی نیست و با ایران نباید با زبان زور صحبت کرد.» او همچنین تأکید کرد که آمریکا باید مشخص کند آیا آماده گفت‌وگو در چارچوب موردنظر ایران است یا بار دیگر روند مذاکرات را برهم خواهد زد.

رئیس‌جمهوری درباره شرایط اقتصادی ایران، روابط با چین و روسیه، تحولات یمن و فلسطین و مناسبات تهران با کشورهای عربی، مواضع ایران را تشریح و بر ضرورت مقابله با تلاش‌ها برای ایجاد اختلاف میان کشورهای اسلامی تأکید کرد.

بخش هایی از گفت‌وگوی رئیس‌جمهوری با شبکه الجزیره به شرح زیر است:

پیام رئیس‌جمهور ایران به جهان و سازمان ملل متحد در شرایط کنونی و در جریان سفر به نیویورک چیست؟

نوبت سخنرانی ما یک روز بعد از سخنرانی رئیس‌جمهور آمریکا بود. او ایران را تهدید کرد که از صفحه روزگار برخواهد چید و در عین حال، ما را تروریست معرفی کرد؛ در حالی که ما قربانی تروریم. هر بار که با آنها پای میز مذاکره نشستیم، پس از مذاکره دوباره جنگ را شروع کردند و به ایران حمله کردند. این اتفاق سه بار افتاد. در حالی که پای میز مذاکره بودیم، مسئولان، فرماندهان، مردم و دانشمندان ما را ترور کردند. بار سوم نیز رهبر عزیز ما، فرماندهان، وزیران و دانش‌آموزان بی‌گناه ما را شهید کردند. کسانی که خودشان به صورت دولتی دیگران را ترور می‌کنند، ما را تروریست معرفی می‌کنند. این همان چیزی است که از تریبون سازمان ملل به دنیا اعلام کردیم: تروریست‌های واقعی، آمریکایی‌ها، اسرائیلی‌ها و صهیونیست‌هایی هستند که با فناوری و قدرتی که دارند، هر کسی را هر جا بخواهند، به راحتی ترور می‌کنند.

ملاقاتی میان تیم شما، از جمله وزیر امور خارجه، و طرف آمریکایی برگزار شد. در این جلسه چه گذشت و درباره چه موضوعاتی گفت‌وگو شد؟ آیا نکته‌ای درباره این دیدار وجود دارد که بتوانید بیان کنید؟

در رابطه با گفت‌وگوهایی که با آمریکایی‌ها داشته‌ایم، این بار چهارم یا پنجم است که با آنها گفت‌وگو می‌کنیم. آنچه اتفاق افتاده و همچنان در حال وقوع است، باعث شده دیگر به این گفت‌وگوها اعتماد نداشته باشیم؛ چون هر بار پس از مدتی دوباره حمله و تحریم را شروع می‌کنند و همان کارهایی را انجام می‌دهند که تا امروز کرده‌اند. با این حال، برای اینکه به دنیا ثابت کنیم به دنبال گفت‌وگو و مذاکره هستیم و ناآرامی و فاجعه‌ای را که در منطقه ما به راه انداخته‌اند نمی‌خواهیم، بار دیگر با کشورهای واسطه میان ما و آمریکا، از جمله قطر و پاکستان، در حال گفت‌وگو هستیم و از طریق آنها با آمریکایی‌ها صحبت می‌کنیم. در این روند، دست‌کم بر سر چارچوبی به تفاهم رسیده‌ایم و آن را اعلام کرده‌ایم. حالا آمریکایی‌ها باید پاسخ بدهند: آیا حاضرند در این چارچوب وارد گفت‌وگو شوند یا باز هم می‌خواهند بازی را به هم بزنند؟

رسانه‌ها از توافقی موقت و موضوع تنگه هرمز صحبت می‌کنند. کدام طرف باید نخستین گام را بردارد؟ آیا ایران باید در موضوع تنگه هرمز پیش‌قدم شود؟

ببینید، درباره تنگه هرمز، ما آغازگر بستن راه نبودیم. این آمریکاست که راه را می‌بندد و این اسرائیل است که منطقه را به آتش می‌کشد. این مسیر از قدیم به ما و عمان مربوط بوده و برای عبور آزاد بوده است؛ اما وقتی راه ما را می‌بندند و نمی‌گذارند عبور کنیم، طبیعتاً ما هم راه آنها را می‌بندیم تا نتوانند بیایند. این موضوع با گفت‌وگو قابل حل است، نه با زورگویی و قلدری.

آمریکا از آن سوی دنیا به خلیج فارس آمده، آنجا پایگاه ساخته و از پایگاه‌هایش به کشور ما، به مدرسه‌ها و به زیرساخت‌های ما حمله می‌کند. کدام قانون بین‌المللی به آنها اجازه داده این کارها را بکنند؟ چون زور دارند؟ چون می‌توانند هر کسی را که بخواهند بزنند؟ متأسفانه دارند همین کار را می‌کنند. ما با قدرت ایستاده‌ایم و مظلومانه شهید می‌دهیم، اما در برابر تجاوزاتشان ایستاده‌ایم و پاسخ می‌دهیم. اگر اصل موضوع در گفت‌وگو حل شود، طبیعتاً تنگه هرمز برای تجارت آزاد خواهد بود؛ اما نمی‌تواند برای آوردن اسلحه، مهمات و تجهیزاتی آزاد باشد که با آنها در منطقه آتش به پا کنند. ما می‌توانیم با کشورهای منطقه بنشینیم و با هم امنیت آن را حفظ کنیم. به ژاندارم منطقه نیاز نداریم. ما مسلمان‌ها می‌توانیم با برادرانمان در خلیج فارس و کشورهای عربی دست به دست هم بدهیم و امنیت منطقه را حفظ کنیم. این چیزی است که به آن باور داریم و می‌خواهیم اجرا کنیم.

درباره زمان دستیابی به توافق، پیش یا پس از انتخابات آمریکا، گمانه‌زنی‌های زیادی مطرح است. شما گفته‌اید که خواهان توافق پیش از انتخابات آمریکا هستید. آیا فکر می‌کنید توافق تا پیش از انتخابات محقق خواهد شد؟

این به آمریکایی‌ها مربوط است. ما توافق را امضاء کرده بودیم و به آن پایبند بودیم، اما آنها به همش می‌زنند. این اولین بار هم نیست و همین رفتار باعث بی‌اعتمادی می‌شود. ما نمی‌دانیم بر اساس کدام قانون باید با آنها حرف بزنیم؛ آیا پای حرفشان می‌ایستند؟ هرچه گفت‌وگو می‌کنیم، ممکن است فردا به راحتی حرفی را که زده‌اند یا توافقی را که امضاء کرده‌اند، قبول نکنند. از نظر عقلی، علمی، اجتماعی و اعتقادی، یا نباید چیزی را امضاء کنند، یا اگر امضاء کردند، باید به آن پایبند باشند. متأسفانه این کار را نمی‌کنند و مشکل ما همین است.

آیا احتمالی برای دیدار شما با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، وجود دارد؟

برای چه؟ چرا؟ وقتی آنچه را نوشته‌ایم اجرا نمی‌کنند، اگر با آنها دیدار کنیم، مشکل حل می‌شود؟ چطور باور کنیم که آماده‌اند به حرف‌هایشان عمل کنند؟ کسانی که آمدند رهبر ما را شهید کردند، بچه‌های مدرسه را شهید کردند، زیرساخت‌های ما را زدند، دانشمندان و دانشگاه‌های ما را هدف قرار دادند، حالا ما باید با ذلت برویم و با آنها حرف بزنیم؟ ما می‌میریم، اما زیر بار ذلت نمی‌رویم.

نقشه راه ایران برای پایان دادن به جنگ و حل‌وفصل مسائل موجود چیست؟

مشکل از ما نیست؛ مشکل آمریکاست. ما آغازگر جنگ نبودیم و الان هم جنگ را شروع نمی‌کنیم. آنها به ما حمله می‌کنند و ما پاسخ می‌دهیم. جمع کنند و بروند و به ما حمله نکنند. ما ۲۰۰ سال است به هیچ کشوری حمله نکرده‌ایم و با هیچ کشوری دعوا نداشته‌ایم. قرار نیست به کشورهای دوست و برادرانمان حمله کنیم و با آنها بجنگیم. آنها برادران ما هستند؛ ما مسلمانیم و آنها هم مسلمان‌اند. چرا باید با هم بجنگیم؟ این آمریکاست که صهیونیست‌ها با حیله پایش را به میدان جنگ کشاندند. تصور می‌کردند اگر به ایران حمله کنند، ظرف دو سه روز حکومت را ساقط می‌کنند. رهبر و فرماندهان ما را زدند و می‌گفتند وضعیت اقتصادی کشور خراب است، پس مردم به خیابان‌ها می‌ریزند. مردم را هم مسلح کرده بودند، اما درست برعکس نتیجه گرفتند. همان مردمی که به خاطر رفتار و مدیریت ما یا اعتقادات و برنامه‌هایمان با ما مشکل داشتند، به صحنه آمدند، همراهی کردند و ایستادند و نقشه‌های شوم آمریکایی‌ها و اسرائیل را نقش بر آب کردند.

آقای رئیس‌جمهور، آیا معتقدید باید به توافق ۶۰ روزه با آمریکا بازگردید یا شرایط و موضوعات مورد مذاکره تغییر کرده است؟ با توجه به مطالبات مطرح‌شده از سوی ایران، بازگشت به همان توافق را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ما چیزی نمی‌خواهیم؛ فقط می‌خواهیم به همان تفاهم‌نامه برگردند و به آن پایبند باشند. چیزی خارج از قوانین بین‌المللی نمی‌خواهیم و اقدامی خلاف این قوانین انجام نمی‌دهیم، به شرط اینکه آنها هم برخلاف قوانین بین‌المللی با ما رفتار نکنند. وقتی خلاف آن عمل می‌کنند، مجبوریم پاسخ بدهیم. تصور نمی‌کردند ایران بتواند بماند و پاسخشان را بدهد. الان هم تمام تلاششان این است که با تحریم‌ها مردم را هدف قرار دهند؛ کاری که خودش نوعی جنایت اقتصادی و جنایت علیه بشریت است. چرا راه دارو را می‌بندند؟ چرا راه ورود مواد اولیه و راه زندگی مردم را می‌بندند؟ این‌ها همان کسانی هستند که در غزه راه آب، نان و غذا را بر مردم بستند. نگاهشان همان است و می‌خواهند با ایران هم همان کار را بکنند، اما اینجا را کور خوانده‌اند. مردم اینجا جانانه ایستاده‌اند. آنها در غزه وحشیانه‌ترین کارها را کردند و بمب‌های فراوانی بر سر مردم بی‌گناه ریختند. دنیایی که ظاهراً ادعای تمدن و حقوق بشر دارد، این‌ها را دید و ساکت ماند؛ بسیاری هم به آنها کمک می‌کنند. بعضی از اروپایی‌ها نیز گاهی در ظاهر از آنها ابراز تنفر می‌کنند، اما در باطن به آنها کمک می‌کنند.

آقای رحیم صفوی علاوه بر تنگه هرمز، درباره باب‌المندب نیز صحبت کرده است. آیا ایران در کنار حوثی‌ها می‌جنگد؟

کار یمن به ما ربطی ندارد. ما فقط همزادپنداری می‌کنیم. با هر کسی در دنیا که مظلوم باشد، او را از سرزمینش بیرون کنند، از خانه‌اش آواره کنند یا به او ظلم شود، به عنوان مسلمان دست‌کم همزادپنداری می‌کنیم. این طور نیست که ما در یمن کاری می‌کنیم. به نظر ما یمن و عربستان نباید با هم بجنگند؛ هر دو مسلمان‌اند و ما دلمان می‌خواهد بنشینند، گفت‌وگو کنند و مشکلشان را حل کنند. آنها برادرند و برادر نباید با برادر بجنگد. مسلمانان نباید یکدیگر را بکشند. این نقشه‌ای است که اسرائیل و آمریکا در منطقه اجرا می‌کنند تا کشورهای مسلمان در برابر هم بایستند، نفت و معادن و ذخایرشان را ببرند و در مقابل، آهن‌پاره، هواپیما و موشک به آنها بدهند. یعنی هم منابعشان را برده‌اند و هم اسلحه و مهمات به آنها فروخته‌اند.

در دیدار پزشکیان و دبیرکل سازمان ملل متحد مطرح شد

تأکید بر دیپلماسی، صلح منطقه‌ای و حل و فصل مسائل از مسیر گفت‌وگو

رئیس‌جمهور کشورمان با تشریح مواضع تهران درباره تحولات منطقه و پرونده هسته‌ای، بر پایبندی ایران به دیپلماسی و گفت‌وگو، ضرورت شکل‌گیری امنیت منطقه‌ای بدون مداخله نیروهای فرامنطقه‌ای و آمادگی برای حل‌وفصل مسائل از مسیرهای سیاسی تأکید کرد. دبیرکل سازمان ملل نیز با استقبال از تحرکات دیپلماتیک اخیر، ضرورت تداوم گفت‌وگوها و تلاش برای دستیابی به راه‌حل‌های مسالمت‌آمیز را مورد تأکید قرار داد.

به گزارش ایسنا، مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران، در ادامه برنامه‌های سفر خود به نیویورک در دیداری با آقای آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، درباره تحولات منطقه، مسائل مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران، روندهای دیپلماتیک و ضرورت تقویت صلح و ثبات در خاورمیانه گفت‌وگو کرد.

رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در این دیدار با قدردانی از مواضع دبیرکل سازمان ملل متحد و ابراز همدردی وی با دولت و ملت ایران، اظهار داشت: در دوره مسئولیت من، آمریکایی‌ها سه بار به دیپلماسی خیانت کرده‌اند و این موضوع موجب شده است اعتماد ایران به آمریکا به‌شدت آسیب ببیند.

پزشکیان با اشاره به موضوع هسته‌ای ایران، ادعاهای مطرح‌شده درباره تلاش جمهوری اسلامی ایران برای دستیابی به سلاح هسته‌ای را توهم و افترا خواند و گفت: هدف ایران دستیابی و بهره‌مندی از دانش و فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای است و نه تولید سلاح هسته‌ای.

رئیس جمهور همچنین اقدامات آمریکا و رژیم اسرائیل علیه ایران را از دیدگاه جمهوری اسلامی ایران مغایر با منشور ملل متحد و مقررات بین‌المللی دانست و آنها را جنایت جنگی توصیف کرد.

پزشکیان تأکید کرد: ایران میز مذاکره را ترک نکرده است، اما پس از تجربه‌های گذشته، دیگر اعتمادی به آمریکا ندارد.

رئیس جمهور با اشاره به ضرورت مقابله با تروریسم و حفظ امنیت منطقه، آمریکا و اسرائیل را مصداق تروریسم دولتی دانست و تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران خواهان صلح و امنیت در منطقه است و اجازه نخواهد داد فشارهای خارجی این کشور را به تسلیم وادار کند.

پزشکیان همچنین تحریم‌ها و اقدامات اخیر آمریکا را اقدامی علیه مردم ایران دانست و اظهار داشت که چنین اقداماتی نباید به ابزاری برای اعمال فشار بر ملت‌ها تبدیل شود. رئیس‌جمهور در ادامه با تأکید بر اینکه ایران خواهان درگیری با کشورهای منطقه نیست، گفت: ما با کشورهای منطقه دارای پیوندهای تاریخی و فرهنگی عمیقی هستیم و در طول تاریخ در کنار یکدیگر زندگی کرده‌ایم.

پزشکیان همچنین تأکید کرد که ایران سوریه، غزه یا ونزوئلا نیست و افزود: جمهوری اسلامی ایران بر استقلال، تمامیت ارضی و توانمندی‌های داخلی خود تأکید دارد.

روحانی:

منظورم برگزاری همه‌پرسی برای دفاع در برابر تجاوز نبود

رئیس‌جمهوری پیشین با اشاره به برداشت‌ها از سخنانش درباره همه‌پرسی، تصریح کرد: سخنانم درباره ضرورت «پشتوانه ملی برای اهداف ملی» بود نه برگزاری همه‌پرسی برای دفاع در برابر تجاوز. دفاع در برابر تجاوز «جزو بدیهیات اولیه» است و بحثی درباره ضرورت ایستادگی ملت در برابر حمله خارجی وجود ندارد.

به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام و المسلمین حسن روحانی رئیس‌جمهوری پیشین در دیدار با جمعی از سفیران، استادان و صاحب‌نظران سیاست خارجی به برداشت‌های مطرح‌شده از سخنانش درباره همه‌پرسی واکنش نشان داد و گفت: بحثم درباره لزوم برخورداری «اهداف ملی» از پشتوانه مردم بود، نه برگزاری همه‌پرسی درباره دفاع در برابر تجاوز.

روحانی تصریح کرد: اصلاً من نه کلمه رفراندوم و نه کلمه همه‌پرسی را گفتم. ایران آغازگر جنگ نبوده و وقتی به ما تجاوز بشود ما باید دفاع کنیم. این جزو بدیهیات اولیه است. مسئله مورد نظرم این بود که اهداف بلندمدت ملی برای آنکه به قدرت، ثروت، صلح، وحدت ملی و جایگاه بالاتر ایران منجر شوند، نیازمند حمایت گسترده جامعه هستند.

وی یادآور شد: سخنان قبلی‌ام درباره جنگ جاری نبود و برخی منتقدان با تغییر مضمون سخنان این برداشت را ایجاد کرده‌اند که دفاع در برابر تجاوز را مشروط به همه‌پرسی دانسته‌ام.

رئیس‌جمهوری پیشین با بیان اینکه «بحث من اهداف ملی بود» توضیح داد: هر کشور برای بقا و توسعه خود اهداف کلانی دارد که تحقق آنها بدون پشتیبانی بخش بزرگی از جامعه دشوار است. مردم باید نسبت به اهداف بلندمدت کشور آگاهی داشته باشند و نظر آنان نیز در تصمیمات ملی مورد توجه قرار گیرد.

وی افزود: اختلاف‌نظر در چنین مسائلی طبیعی است و وحدت ملی را نباید با یکسانی دیدگاه‌ها اشتباه گرفت. ما دنبال وحدت ملی هستیم، اما دنبال یکسانی نظر هم نیستیم.

روحانی در ادامه، شیوه برخورد با مخالفان سیاسی را نیز بخشی از مسئله وحدت ملی دانست و با استناد به سخن امام علی(ع) در جریان جنگ صفین گفت حتی در شرایط جنگ نیز ناسزاگویی به طرف مقابل مورد تأیید آن حضرت نبوده است.

رئیس‌جمهوری پیشین به عبارت «انی اکره لکم ان تکونوا سبابین» استناد کرد و گفت اختلاف سیاسی، حتی در شدیدترین شرایط، مجوز ناسزا، تحریف سخن یا تحریک دیگران علیه یک فرد نیست. روحانی همچنین با نقل روایتی از امام صادق(ع)، بر راستگویی، امانتداری، تقوا و حسن خلق تأکید کرد و گفت رفتار سیاسی نیز باید با این معیارها سازگار باشد.

وی یادآور شد: «ما شیعه امام صادقیم؛ باید درست حرف بزنیم، باید با ادب حرف بزنیم.»

روحانی در بخش دیگری از سخنانش تصریح کرد: ایران همچنان در شرایط بحران قرار دارد و نباید تصور کرد با پایان برخی مراحل درگیری، مسئله جنگ پایان یافته است. ما وسط بحران هستیم؛ ما هنوز از جنگ خارج نشدیم. رئیس‌جمهوری پیشین یکی از مهم‌ترین مسائل پیش روی ایران را این دانست که چگونه و در چه زمانی از مرحله درگیری نظامی به ترتیبات سیاسی پایدار منتقل شود و تأکید کرد: دفاع در برابر متجاوز باید ادامه یابد، اما تصمیم درباره زمان انتقال از میدان به سیاست نیز باید بر اساس محاسبه منافع ملی صورت گیرد.

وی گفت: باید در نقطه‌ای این انتقال انجام شود که احتمال تجاوز بعدی کاهش یافته باشد و ترتیبات حاصل، منافع ایران را تضمین کند. پایان موفق جنگ صرفاً به معنای توقف حملات نیست. اگر درگیری متوقف شود اما احتمال آغاز دوباره جنگ همچنان بالا باقی بماند، امنیت پایدار به دست نیامده است.

روحانی تصریح کرد: تصمیم درباره ادامه یا توقف درگیری باید با سنجش سود و زیان آن برای کشور همراه باشد و هدف، رسیدن از «ترتیبات میدان» به «ترتیبات پایدار سیاسی» باشد. ایران پس از پایان درگیری نظامی باید از «فضای جنگ» نیز خارج شود، زیرا تداوم فضای ناامنی و بحران، سرمایه‌گذاری، توسعه اقتصادی و بهبود زندگی مردم را دشوار می‌کند.

رئیس‌جمهوری پیشین با بیان اینکه هدف نهایی «عزت کشور»، «امنیت پایدار»، توسعه و رفاه مردم است، یادآور شد: قدرت سیاسی و دیپلماسی را نباید در برابر قدرت نظامی قرار داد. دیپلماسی می‌تواند پیش از بحران برای جلوگیری از وقوع جنگ، در جریان بحران برای کنترل آن و پس از درگیری برای انتقال از میدان به ترتیبات سیاسی استفاده شود.

خبر

رئیس دیوان عالی کشور:

کاهش ساعت کاری موجب خلل در امور خدمت‌رسانی به مراجعین نشود

رئیس دیوان عالی کشور گفت: کاهش ساعت کاری نباید موجب خلل در خدمت‌رسانی به مردم و مراجعین شود، زمانی که محدودیت‌های زمانی (مانند کاهش ساعت کاری یا تعطیلات) وجود دارد، باید با افزایش بهره‌وری از ساعات موجود و استفاده از ابزارهای هوشمند به رسیدگی‌ها سرعت بخشید.

به گزارش ایسنا به نقل از قوه قضاییه، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر منتظری در جلسه شورای معاونین به بیان روایتی از حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) پرداخت و گفت: آن حضرت می‌فرمایند: لَیسَ مِنّا مَن لَم یُحاسِبْ نَفسَهُ فی کُلِّ یَومٍ فَإنْ عَمِلَ حَسَناً استَزادَ اللهَ و إنْ عَمِلَ سیّئاً اسْتَغفَرَ اللهَ مِنهُ و تابَ اِلَیهِ. از ما نیست کسی که هر روز حساب خود را نکند، پس اگر کار نیکی کرده است از خدا زیادی آن را بخواهد و اگر بدی کرده، از خدا آمرزش طلب کرده و به سوی او توبه کند.

وی در ادامه با گرامیداشت هفته دفاع مقدس و ۸ سال ایثارگری و مقابله جمهوری اسلامی ایران با شرق و غرب و استکبار جهانی تصریح کرد: هفته دفاع مقدس یادآور دلاورمردی‌های پیشکسوتان جهاد و شهادت است، رزمندگان ما با تکیه بر ایمان، روحیه مقاومت، همراهی مردم و هدایت‌های بنیان گذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) در برابر تهاجم دشمن، دلیرمردانه ایستادگی و از وجب به وجب میهن اسلامی محافظت کردند.

رئیس دیوان عالی کشور با اشاره به فرارسیدن سالروز شهادت سید مقاومت شهید سیدحسن نصرالله (ره)، یاد و خاطره ایشان را گرامی داشت و عنوان کرد: ششم مهرماه یادآور اقدام تروریستی رژیم غاصب صهیونیستی است که با استفاده از تسلیحات پیشرفته آمریکایی، دبیرکل حزب‌الله لبنان، سیدحسن نصرالله، را در قلب مناطق مسکونی بیروت به شهادت رساند. اکنون ایشان همسفره همرزمانش و سایر شهدای راه آزادی قدس «عند ربهم یرزقون» هستند، ان شاء الله به فضل خدا و به برکت خون شهید نصرالله عزیز (ره) شاهد پیروزی حق علیه باطل خواهیم بود و همانگونه که رهبر شهید انقلاب فرمودند، بر همه مسلمانان جهان فرض است که علیه رژیم صهیونیستی و با کمک به مردم لبنان و حزب الله، به جهاد فی سبیل‌الله بپردازند.

منتظری در بخش دیگری از سخنانش گفت: کاهش ساعت کاری نباید موجب خلل در خدمت‌رسانی به مردم و مراجعین شود، زمانی که محدودیت‌های زمانی (مانند کاهش ساعت کاری یا تعطیلات) وجود دارد، باید با افزایش بهره‌وری از ساعات موجود و استفاده از ابزارهای هوشمند به رسیدگی‌ها سرعت بخشید.

وی همچنین بر استقرار سیستم‌های نظارتی هوشمند به منظور ارتقای بهره‌وری کارکنان و تمرکز بر اولویت‌ها با هدف خدمت‌رسانی هر چه بهتر به مراجعین تاکید کرد.

رئیس دیوان عالی کشور خاطرنشان کرد: قضات فرهیخته دیوان عالی کشور پرونده‌ها را به منزل برده و در اوقات فراغت در منزل در کنار خانواده به پرونده‌ها رسیدگی می‌کنند، این مهم در جلوگیری از اطاله دادرسی و جلوگیری از تضییع حقوق قانونی اصحاب دعوی تاثیری چشمگیر دارد.

منتظری در پایان ضمن قدردانی از تلاش جهادی قضات یاد شده اظهار داشت: اقدام داوطلبانه و جهادگونه قضات شریف دیوان عالی کشور در انتقال پرونده‌های قضایی به منزل و رسیدگی به آنها در ایام تعطیل و اوقات فراغت شایسته تحسن بوده و ان شاءالله اجر و پاداش معنوی آن نزد خداوند متعال محفوظ است.